

Zápis ze zasedání Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života konaného dne 1. 12. 2020

Místo a čas konání: Online
14:00 – 16:00

Přítomné členky/členové výboru:

Jméno	Organizace
1. Hašková Hana	Sociologický ústav AV ČR
2. Kalíšková Klára	CERGE-EI
3. Kodyšová Eliška	Aperio
4. Kolínská Rut předsedkyně	Síť pro rodinu
5. Nestěrová Jaroslava	ČMKOS
6. Simerská Lenka	MPSV
7. Talpa Lukáš	Liga otevřených mužů
8. Wichterlová Lada místopředsedkyně	Gender Studies
9. Zajíčková Drahomíra	Mendelova univerzita

Omluvené členky/členové výboru

1. Ezzeddine Petra	FHS UK
2. Hajdíková Lada	Jako doma
3. Knoblochová Helena	Europodnikatelka 21. století
4. Madejová Marie	Koordinační a informační středisko pro osoby se zdravotním postižením a seniory
5. Novotný František	MVČR
6. Procházka Jiří	Asociace manželských a rodinných poradců ČR
7. Schneider Jan	Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR
8. Vohlídalová Marta	Sociologický ústav AV ČR

Hosté/Hostky

Hříbek Ivo	MPO
Marková Volejníčková Romana	Sociologický ústav AV ČR
Nestával František	MPO
Švarcová Markéta	Sociologický ústav AV ČR

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Sekretariát“):

Kalenská Petra, Šafařík Radan, Zvolská Tereza

Z celkového počtu 16 členek a členů Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života (dále jako „Výbor“) bylo přítomno 9 osob s hlasovacím právem. Výbor se stal v průběhu jednání usnášeníschopným.

1) Schválení programu a informace o plnění úkolů

R. Kolínská v úvodu přivítala přítomné, program byl vzat na vědomí.

Návrh programu – Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života, 1. 12. 2020, 14:00 – 16:00	
1. Úvod a schválení programu	T. Zvolská
2. Informace o plnění úkolů a jednání Rady	R. Kolínská, T. Zvolská
3. OSVČ v systému sociálního zabezpečení	M. Švarcová (Sociologický ústav AV ČR), I. Hříbek, F. Nestával (MPO)
4. Transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU	Členky a členové výboru, MPSV
5. Genderové dopady zvýšení daňové slevy na poplatníka a zrušení superhrubé mzdy	K. Kalíšková
6. Organizace činností Výboru a diskuze ke změně názvu Výboru	R. Kolínská, L. Wichterlová, T. Zvolská
7. Různé	Členové a členky Výboru

2) Informace o plnění úkolů a jednání Rady

R. Kolínská informovala přítomné o jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Rada vlády“), především s ohledem na agendu Výboru. Rada vlády na svém posledním jednání diskutovala novelu zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (dále jako „Transpozice směrnice“)

R. Šafařík doplnil informaci o tom, jaké aktivity by měly být podpořeny z EU fondů a v rámci Národního plánu obnovy ČR. Co se týče podpory dětských skupin, pokračují jednání s MPSV.

T. Zvolská informovala přítomné o podnětu Rady vlády, který apeluje na MPSV, aby otázku Transpozice směrnice diskutovalo také s Výborem.¹

L. Wichterlová se dotázala na situaci ohledně dětských skupin, a zda je ještě možné ovlivnit znění navrhované novely zákona o dětské skupině.

R. Kolínská doplnila, že toto téma nebylo na Radě vlády příliš diskutováno.

¹ Rada vlády pro rovnost žen a mužů vyzývá Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby do příprav transpozice směrnice 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob zahrnula Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života < http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Zapis-Rada-2020_11_26_final.pdf >

L. Wichterlová upřesnila, že procesně už Výbor nemá možnosti, jak znění návrhu novely zákona ovlivnit, neb o materiálu již bude jednat Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR.

E. Kodyšová uvedla, že tématem se zabývá také Česká ženská lobby. Probíhá komunikace ohledně normativu na dítě a požadavku na zdravotnické vzdělání, s ohledem na osoby, které již v dětských skupinách pracují a mají praxi.

3) **OSVČ v systému sociálního zabezpečení**

Problematicku OSVČ z hlediska sociálního zabezpečení představily zástupkyně Sociologického ústavu AV ČR, M. Švarcová a R. Volejníčková. Byly prezentovány závěry výzkumu, který se zaměřoval na podnikání, coby překerní formu práce. Výstupy a doporučení výzkumu jsou cíleny primárně na orgány veřejné správy.

Prekerní podmínky v oblasti podnikání byly identifikovány v různých aspektech, např. vzhledem k časové náročnosti, finančním nejistotám, nebo reálnou motivací vstupu do podnikání. Zároveň se, podobně jako v dalších sektorech trhu práce, projevuje nerovné postavení žen v podobě rozdílů v odměňování, umocněné nedostupností míst v zařízeních péče o děti. Specificky u žen podnikatelek je pak problematická nedostupnost některých dávek sociálního zabezpečení (krátkodobé ošetřovné, dále jako „OČR“).

M. Švarcová uvedla, že podnikatelky a ženy samoživitelky tvoří v současné době, vzhledem k dopadům pandemie covid-19 a preventivním opatřením, jednu z nejohroženějších skupin.

M. Švarcová dále uvedla, že nerovné postavení vzniká také v souvislosti s čerpáním dávky peněžité pomoci v mateřství? (dále jako „PPM“), neboť neexistuje možnost si zpětně doplatit povinných 270 kalendářních dní úhrady nemocenského, protože na dávku některé podnikatelky nedosáhnou (např. v případě neočekávaného otěhotnění).

Souvisejícím úskalím je pak povinnost v průběhu čerpání PPM přerušit živnost.

Bylo doporučeno, aby bylo zajištěno systémové řešení překerní pozice podnikatelek, např. v podobě zavedení možnosti čerpat krátkodobé OČR. V zahraničí sociální programy na podporu existují, např. v podobě snížení záloh na sociální a zdravotní pojištění v případě nemocného člena rodiny. U státních zakázek je pak možné prodloužit bez sankcí termín dodání zakázky.

F. Nestával uvedl, že je záhodno, aby se tímto zabývalo MPSV, např. v souvislosti s daňovým balíčkem.

L. Wichterlová navrhla, aby byl zpracován podnět, vzhledem k uvedenému se zdá, že je vhodná doba se tématu věnovat.

L. Simerská uvedla, že by mělo docházet k podpoře podnikatelek, ale ne k podpoře překerních forem práce. Programy, které se zaměřují na podporu podnikání žen, jsou na ústupu, právě vzhledem k reflexi překerního postavení. Co se týče podnětu – navrhovala by, aby se zaměřil na možnost zpětného doplacení zdravotního a sociálního pojištění.

K. Kalíšková se dotázala, jak je ošetřeno PPM a podnikání v zahraničí, vzhledem k povinnosti přerušit, zda v tomto neexistuje dobrá praxe.

R. Volejníčková uvedla, že při výzkumu vznikala jazyková bariéra, neboť dobrá praxe byla zpravidla v nesrozumitelných jazycích. Zjištění jsou shrnuta v analýze *Ženy OSVČ a překerní situace – inspirace ze zahraničí*.²

H. Hašková doplnila, že v průběhu čerpání dávek není možné vykonávat zaměstnání, nicméně existovala jedna dávka, která toto umožňovala, pokud byla převedena na jinou práci a byl snížen plat/platové vyrovnání. Je tedy otázka, zda není možné pobírat plat/mzdu alespoň v nějakých případech.

L. Wichterlová se dotázala, s kým by bylo případně možné na tomto spolupracovat.

R. Volejníčková uvedla, že ke spolupráci by byla vhodná např. paní Kaiserová, která zpracovala analýzu OSVČ *jako překerní forma práce z pohledu daní*.³

R. Kolínská shrnula bod a navrhla vznik pracovní skupiny, které se bude tématem zabývat. Doporučila také, aby bylo téma řešeno rovněž v souvislosti s rodiči, kteří studují vysokou školu, a kteří mají rovněž překerní podmínky.

Do pracovní skupiny se přihlásily R. Kolínská, L. Wichterlová, L. Simerská, K. Kalíšková, H. Hašková, D. Zajíčková, ve spolupráci s R. M. Volejníčkovou a M. Švarcovou. Skupina by měla zahájit práce na přípravě podnětu v novém roce.

4) Transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (dále jako „Transpozice směrnice“)

P. Kalenská informovala, že komunikovala s ředitelem Odboru pracovněprávní legislativy, Zdeňkem Hejhalem. Z. Hejhal se z důvodu čerpání dovolené nemohl Výboru zúčastnit, nicméně je ochotný se k tomuto sejit v novém roce.

P. Kalenská navrhla vznik pracovní skupiny, která by se touto věcí dále zabývala a s panem Hejhalem se co nejdříve sešla.

Do pracovní skupiny se přihlásili následující členové a členky Výboru: H. Hašková, E. Kodyšová, R. Kolínská, L. Talpa, L. Wichterlová.

Informace: Na začátku ledna proběhla komunikace se zástupcem MPSV ohledně organizace schůzky k Transpozici směrnice. Z důvodu dalších jednání na MPSV byla schůzka odložena a uskuteční se po 16. 2. 2021.

5) Genderové dopady zvýšení daňové slevy na poplatníka a zrušení superhrubé mzdy

K. Kalíšková uvedla, že IDEA (CERGE-EI) sleduje a analyzuje vývoj v projednávání tzv. daňového balíčku, který se týká zvýšení daňové slevy na poplatníka a zrušení superhrubé mzdy. Prezentovala varianty rozpočtových dopadů, dle různých návrhů. Informovala také, že navrhovaná opatření budou mít dopad na rovnost žen a mužů, neboť předkládané změny se nejvíce projeví u osob s vyššími čistými příjmy, což jsou častěji muži. Naopak ve skupině s nejnižšími výdělky (viz graf), kteří navrhovanou změnou nevydělají, jsou z dvou třetin zastoupeny ženy.⁴

L. Simerská doplnila, že se tyto změny navíc negativně projeví v nerovnostech v odměňování žen a mužů.

² http://osvc.soc.cas.cz/sites/osvc.soc.cas.cz/files/zeny_osvc_a_prekerni_situace_inspirace_ze_zahranici_def.pdf

³ http://osvc.soc.cas.cz/sites/osvc.soc.cas.cz/files/osvc_jako_prekerni_prace_z_pohledu_dani_def.pdf

⁴ <https://idea.cerge-ei.cz/files/Dopady%20zruseni%20superhrube%20mzdy%20pracovni%20list%2002.pdf>

E. Kodyšová uvedla, že souhlasí s tím, že deklarovaný cíl zlepšovat situaci se v případě některých skupin, častěji žen, nenaplní. Uvedla příklad Německa, kde bylo zrušeno zdanění žen samoživitelek.

T. Zvolská slíbila, že předmětné materiály zašle členům a členkám, následně bude možné zpracovat podnět.

L. Wichterlová doplnila, že materiál se bude v Senátu projednávat 10. 12. 2020, není tedy příliš času na jeho přípravu.

R. Šafařík upřesnil, že vzhledem ke struktuře bude komunikace podnětu složitá, jelikož Výbor nemá subjektivitu pro komunikaci do Poslanecké sněmovny/Senátu. Navrhl, aby bylo naformulováno prohlášení, ve kterém Výbor upozorní na nerovné dopady navrhovaných změn na ženy. R. Kolínská by pak, z pozice předsedkyně Výboru, komunikovala stanovisko senátorům/senátorkám.

Na základě diskuze a dalších podnětů bylo zformulováno stanovisko Výboru k návrhu na zrušení superhrubé mzdy a souvisejícím návrhům v následujícím znění:

Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života

upozorňuje, že pozměňovací návrh k sněmovnímu tisku 910 rušící tzv. superhrubou mzdu má významný disproporční dopad na ženy a muže a povede k prohloubení stávajících ekonomických a sociálních nerovností mezi muži a ženami.

O usnesení bylo hlasování formou per rollam (6/2020).

Hlasování bylo uzavřeno dne 9. 12. 2020.

Výsledek hlasování: 17 PRO – 0 PROTI – 0 ZDRŽEL/A SE

R. Kolínská komunikovala toto stanovisko senátorům a senátorkám.

6) Organizace činností Výboru a diskuze ke změně názvu Výboru

R. Šafařík uvedl, že vzhledem k tomu, že Výbor již neřeší témata spojená pouze se sladováním pracovního a osobního života (např. ekonomické postavení žen) a také vzhledem k tomu, že aktuálně připravovaná Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 reflektuje agendu v rámci jedné kapitoly – Práce a péče, by bylo záhodno, aby došlo ke změně názvu Výboru, který by tyto oblasti zahrnoval. Stran názvu je možné se inspirovat mezinárodními institucemi a pracovat např. v s názvem „Women and economy“ (rovnost žen a mužů v ekonomice/hospodářství). Název by měl být jednoduchý a postihnout agendu Výboru.

L. Simerská podpořila záměr přejmenovat Výbor, také z hlediska symbolické významnosti tématu, které je širší, než sladování pracovního a osobního života.

L. Wichterlová uvedla, že již zazněly návrhy např. v podobě „socioekonomická rovnost“

R. Šafařík upřesnil, že Výbor by měl do konce roku shromáždit náměty a v průběhu února a března navrhnout přejmenování.

R. Kolínská navrhla, aby všichni členové a členky poslali do **10. 1. 2020** své návrhy na nový název výboru.

7) Různé

R. Kolínská se rozloučila s přítomnými a popřála klidné svátky.

Shrnutí úkolů pro Sekretariát a členky a členy Výboru:

1. V rámci dalšího jednání Výboru zařadit bod k organizaci práce

Zodpovídá: Sekretariát

Termín: Příští jednání Výboru

2. Připravit stanovisko Výboru k návrhu daňového balíčku

Zodpovídá: pracovní skupina Výboru, Sekretariát

Termín: 11. 12. 2020

3. Zorganizovat schůzku s MPSV ohledně Transpozice směrnice

Zodpovídá: Sekretariát

Termín: 2/2021

4. Setkání pracovní skupiny a zpracování podnětu ohledně sociálního zabezpečení žen podnikatelek

Zodpovídá: pracovní skupina Výboru, Sekretariát

Termín: Příští jednání Výboru

5. Zaslat návrhy na nový název Výboru

Zodpovídá: členky a členové Výboru

Termín: 10. 1. 2021

Zapsala: Tereza Zvolská

Schválila: Rut Kolínská